

DOMOVINA

Uredništvo

Je na Schillerjevi cesti št. 3. — Dopise blagovolite frankirati, rokopisi se ne vračajo.

Izhaja trikrat na teden, vsak **ponedeljek, sredo in petek** ter velja za Avstrijo in Nemčijo 12 kron, pol leta 6 kron, 3 mesece 3 krone. Za Ameriko in druge dežele toliko več, kolikor znaša poštnina, namreč: Na leto 17 kron, pol leta 8 kron 50 vin. Naročnina se pošilja upravnistvu, plačuje se vnaprej.

Za inserate

se plačuje od vsake petit-vrste po 20 vinarjev za vsakokrat: za večje inserate in mnogokratno inseriranje znaten popust.

V jubilejnim letu 1908.

Istočasno ko nemški sodniki in državni uradi na Slovenskem pod zaščito vlade teptajo v blato temeljne jezikovne pravice slovenskega naroda na Koroškem in Štajerskem, so podali tudi nemški poslanci alpskih dežel velik memorandum na ministerskega predsednika barona Becka, v katerem protestirajo proti „slovenskemu navalu in nepostavljemu prodiranju na škodo Nemcem v imenovanih kronovinah.“ — Temeljite in preznačilen komentar te nemške prakse je priobčila „Domovina“ v enem zadnjih uvodnikov. Nič manj temeljitega komentarja nam pa ni podala vlada, ki se je po svojem šefu tik pred najkritičnejšim parlamentarnim položajem drznila odločno izjaviti napram temu ostudnemu humbogu nemških alpskih poslancev, da hoče resno preštudirati in se ozirati na njihove pritožbe! Zgodilo se je to dober mesec po onem značilnem dnevu, ko so podrezali naši poslanci in narodni voditelji ministerskega predsednika barona Becka v zadevi rešitve celjskega šolskega vprašanja. Tudi tedaj je odgovoril Beck prav odkrito in dovolj jasno: Nič, ker Nemci ničesar ne pripuste. Smo tam, kjer smo bili, vrnilo se je slovensko odposlaništvo v domovino, in časopisi slovenski kakor nemški so zabeležili to novico med dnevne vesti in še pridjali svoje pripombe.

A to je preveč negativnega, utegnili bi kedo naš položaj in stremljenje slovenskega naroda v letu 1908., ko je prvič poslal svoje zastopnike v ljudski parlament, preostro in krivično soditi.

Torej pozitivnih rezultatov in realnih uspehov! Stavile so se in prejemale resolucije za visoka učilišča slovenskih narodov in Nemcev, nam Slovencem je bila tokrat odmerjena prevzvišena in častna naloga govoriti v ljudskem parlamentu akademično resno in visoko o naravni potrebi teh kulturnih središč za razvoj in napredek. Stavila se je v tem smislu tudi naša resolucija, in mož, ki je to veliko delo s priznano spretnostjo in premišljenostjo srečno in uspešno izvršil je bil gospod doktor Korošec sam. Pri drugih narodih razpravljajo podobne predmete študenti na srednjih šolah v domačih in šolskih nalogah, pri nas pa je vlada naložila ta tema v razpravo „jednemu izmed prvih“ v naši delegaciji, da ga je obravnaval v ljudskem parlamentu! Gotovo preveč nezasluznega zaupanja, ta čast slovenskega sina ne dohiti tako lahko.

V „Čechische Revue“ razpravlja češki politik prof. dr. Drtina o šolskih postojankah, ki so postavljene v proračun za leto 1908.

Podaja tudi jasno sliko, kako se je češko in nemško šolstvo na Češkem, Moravskem in Šleziji razvijalo v zadnjih desetih letih.

Bilo bi za danes preveč za naše čitatelje navajati tukaj vse te številke a bilo bi tudi v njih preveč resnice za ostale avstrijske narode — o nas se sploh ne govori! Z dovoljenjem in sankcijo vseh se izmetavajo milijoni državnega denarja, da se prenasiti nemški živelj, umetno ustvarjajo in vzdržujejo nemške manjšine v vseh kronovinah države.

Natanko statistično poda prof. Drtina v omenjenem spisu žalostno sliko nenapredovanja češkega šolstva vseh vrst in vidi v tem grozečo nevarnost za narodov razvoj in napredek, ki so mu stavljeni tesne meje. In kaj smo dobili mi in kaj govorijo nam vse one konstantne ničle, ki jih biležijo vsakoletni državni proračuni paralelno z milijoni, ki jih dobiva oni neznatni procent nemštva na Spodnjem Štajerskem, Kranjskem, Primorskem [in v slovenskem delu Koroške! Dobili smo Beckov odgovor.

In ko je vlada Beckova v kritičnem položaju beračila in prosila glasov za dvetretjinsko večino, smo odgovorili Slovenci isti vladi Beckovi za vse brezpravnosti, krivice in nasilstva, s katerimi nas zatira in ubija dan na dan bolj odkrito in javno ko se le da z glasovanjem, kjer čitamo med onimi, ki so glasovali za to vlado, mnogo imen slovenskih zastopnikov, a nobenega med onimi, ki so glasovali proti. Ali realno govorjeno in popolno odkrito — glasovali so vsi naši slovenski ljudski zastopniki za to vlado. To je naš odgovor vladi leta 1908.

Slavimo letos cesarjev jubilej. Na Dunaju se priredi slavnosten jubilejni spreved — in Slovenci pohite tje gor in nastopili bodo kot „Kranjci“. Na Štajerskem so nam onemogočili v tem jubilejnim letu udeležiti se deželne jubilejne razstave v Gradcu, umevno je torej, da morajo „Kranjci“ in „Goričani“ na Dunaj, da se pokažemo kot narod, kakoršen je v jubilejnim letu — 1908.

V Pragi se je otvorila 14. majnika t. l. razstava, ki se lahko imenuje svetovnega pomena, ki pokaže svetu sadove in uspehe podjetnosti, razumnega dela in znanosti. Pisal je pred kratkim ugleden slovenski dnevnik, da že z ozirom na prevelik in še preživ utis, ki ga je pravkar zapustil poset nemških knezov na Dunaju — ni kazalo sedaj nastopiti proti vladi. Je to precejšen kvantum misterija politike slovenske — v ta misterij veruje naj kdor more, a misterij se verovati mora! — Sedaj pa čitamo v „Slovenca“ o slovenskih romarjih v Lurdu in velikem popotvanju tja, po-

šiljajo se škofovi blagoslovi in brzojavno se poroča o čudežih, ki jih vidijo naši romarji v Lurdu.

Slovenski kronist, ki bi pisal kroniko za jubilejno leto 1908 bo imel mnogo, mnogo poročati, omeniti bo moral, da je tudi slovenski narod obhajal jubilej brezpravnega, teptanega suznja leta 1908., ko so tisoči in tisoči slovenskih sinov odhajali za krahom v tujino, ko so slavili Nemci na Dunaju svoj jubilej, romali „Kranjci“ na Dunaj in romali Slovenci v Lurdu in prosili tam blagoslova za milo slovensko domovino.

A ta slovenski narod je imel tedaj velike svoje proroke in tolažnike, ki so ga tolažili v teh žalostnih dneh, imel je dobre prijatelje, ki so ga vodili skozi to pregrešno dolino solz in mu kazali velike cilje tam v daljavi, tako svetle in solčne, da mu je ob pogledu na nje zamrl pogled, da ni videl svojega suženjstva ne svoje bede.

Politični pregled.

Domače dežele.

Skupna avstro-ogrska ministra, baron Aehrenthal in Schönaich sta podala formalni demisiji, ker se jima ni posrečilo, da bi se sklicale po njuni svoječasni obljudi že meseca maja delegacije in bi se rešilo vprašanje zvišanja častniških plač. Delegacije pa bodo sklicane še le jeseni in ako se dovoli zvišanje častniških plač, bo imelo to zvišanje veljavo kvečjemu od 1. oktobra 1908 naprej. Dvomljivo je pa dovoljenje zvišanja častniških plač zaradi tega, ker stoji dober del avstrijskih delegatov na stališču, da se mora ob enem zboljšati položaj moštva, Madžari pa hočejo privoliti le zvišanje častniških plač. Cesar je rešil navidezni demisiji z lastnoročnim pismom. Oba ministra ostaneta v službi. — Glede zvišanja častniških plač ste se obe vladi že dogovarjali in so jih Madžari privolili z veljavnostjo od 1. oktobra naprej. Ker so bili v začetku popolnoma proti zvišanju, bi bil to tedaj poraz; pa le navidezen. Kaj se je Madžarom na tihem za to dovolilo, pokaže bodočnost.

Državni zbor je zboroval v petek celih deset ur. Ravpravljalo se je o maloruskih nujnih predlogih glede volilnih sleparij na Gališkem. Zbornica je kazala za govore treh maloruskih poslancev, ki so govorili o tem, zelo malo zanimanja. Kakor vselej, kadar se gre za narodne manjšine in manjše skupine v državnem zboru! Ta teden pride na vrsto proračunska debata. Iz poročila, katerega je sestavil o proračunu poslanec Steinwender, se vidi, da je narastel državni dolg od leta

1902, ko se je zadnjič redno rešil proračun, za celo milijardo kron.

V petkovi seji državnega zbora je odgovoril domobranski minister na interpelacijo glede vojaških vaj solnograške posadke, o katerih so priobčili solnograški listi zelo vznemirjajoča poročila. Govorilo se je, da je omagalo več sto mož-rezervistov. Minister je izjavil, da so ta poročila pretirana, dočim vzdržujejo solnograški listi svoja poročila. Seveda — vrana vrani oči ne izkoplje.

Na vsučiliščih je zavladal mir. Zato pa se nadaljuje po klerikalnih listih besna gonja proti dijaštvu in profesorjem, ki se bore proti klerikalnim napadom na vsučilišča. Tudi slovenski klerikalni listi nikakor ne zaostajajo pri tem čednem in zaslužnem poslu. Upati je, da bo ves ta trud zastoj!

Drug teden bo spregovoril v ogrskem državnem zboru minister Andrassy natančneje o volilni reformi na Ogrskem. Da se bodo Madžari trudili druge narodnosti ogoljufati za čim največ mandatov, je gotovo. — Poljedelski minister ogrski je obljubil skorajšnjo upeljavo vinskega zakona, ki je baje ravno tako strog kakor avstrijski. Načrt zakona pokaže, vkolikor se sme verjeti tej izjavi. Potrebno pa je nujno, da se ta zakon upelje enkrat tudi na Ogrskem.

Vnanje države.

— **Punt v Maroku.** Protisultan Mulej Hafid je zdaj zmagal popolnoma v deželi. Vojska starega sultana Abdula Azisa je razbita in poražena. Francozi bodo morali odslej računati z novim sultanom. Pustili mu bodo morda še kaj časa navidezno neodvisnost, konečno pa bodo vendar oni zavladali nad Marokom.

Štajerske novice.

— **Slovensko gledališče v Celju.** (Gostovanje ljubljanskih igralcev.) V soboto se je uprizorila opereta Mamzell Nitouche. Neko posebno privlačno silo ima ta opereta. Dejanje je zanimivo in ni banalno, godba pa povsod ljubka in melodijozna. A tudi vprizoritev sama zasluži vso pohvalo, zato tudi uspeh ni izostal. Vpričo velikih zaprek se je moralo tuintam krajšati, vendar se vrzeli niso posebno občutile. Glavno vlogo je igrala gđ. Thalerjeva kot Deniza oz. Mamzell Nitouche. Igrala jo je s potrebnim temperamentom, posebno učinkoval pa je njen nad vse prikupljivi, obenem pa tudi dobro izšolani glas. Opazili smo tudi pri petju njen razločni, čisti izgovor. Vrednega partnerja je imela v osebi g. Josipa

Povheta kot organista Celestina ozir. glasbenika Florido. Prikupil se nam je takoj s svojo nastopno pesmijo. Morebiti bi se imela peti nekoliko bolj počasi, da bi se njegova dvojna vloga, na kateri sloni celo dejanje, še bolj pointirala. Njegov glas je v vseh legah prijeten in je prišel povsod do popolne veljave. Tudi ostali igralci so bili vsi na svojem mestu, tako dostojanstvena predstojnica (gdč. Puhkova), strogi major (g. Dragutinovič), zaljubljeni poročnik (g. Danilo), prebrisani Lorient (g. Nučič), nervozni ravnatelj (g. Molek), strastna Corinne (ga. Kreisova) itd. Namesto orkestra je spremljal glasovir in je bilo spremljanje jako dobro. Občinstvo, katerega je bilo tokrat vsaj nekoliko več, je bilo dobro razpoloženo in ni štedilo s priznanjem ki so ga pa tudi igralci pošteno zaslužili.

— **Izvanredni občni zbor celjskega „Sokola“** se vrši danes v ponedeljek, dne 25. t. m. ob 8. uri zvečer v „Čitalnici“. Na dnevnem redu je dopolnilna volitev v odbor, važni predlogi društva „Sokolski dom“, posvetovanje o letošnjih javnih nastopih in slučajnosti. K mnogobrojni udeležbi vabi **odbor.**

Za „Sokolski Dom“ je nabral br. Iv. Rebek pri šmarskih Slovencih v gostilni pri Skaletu 11 K. — Sokolska hvala vsem!

— **Koncert šentpavelske godbe v „Skalni kleti“.** Ob lepem vremenu priredi dobro znana šentpavelska godba v nedeljo, 31. t. m. v „Skalni kleti“ koncert od 5. ure pop. do 11. ure zvečer. Med godbenimi točkami poje moški zbor narodne pesmi. Celjski in okoliški Slovenci torej v nedeljo vsi v „Skalno klet“.

— **Nevikto s točo** smo imeli v petek v Celju in po okolici. Kakor smo zvedeli s Teharja, je toča tam napravila precej škode, posebno po vinogradih. Tudi v gornji Savinski dolini je hudo gospodarila po poljih.

— **Samonemški uradni pečat** ima še vedno tukajšnji glavni davčni urad, s katerim potrjuje poleg drugega tudi izkaze glede plačane rentnine zadrug. Gospoda davčnega upravitelja, katerega spoštujemo kot pravičnega državnega uradnika, s tem opozarjamo, da odpravi takoj tudi ta grd madež, da ne bode za tako bagatelo potreba drugačnega ropotanja. Pri tej priliki pa naj pomete v davčnem uradu tudi z nekaterimi samonemškimi razglasi da jih nadomesti z dvojezičnimi, kakor odgovarja to zahtevam in pravici. Upamo, da najde ta naš resen opomin svoje uvaževanje, pa bode potem v tem oziru mir na vse strani.

— **Mestna ledenica v Celju.** Pod tem naslovom čitamo v „Steierm. Fleischh., Selcher u. Viehhändler Zeit.“ št. 7 z dne 15. majnika: „Zavoljo nedostatkov v mestni celjski klavnici so bili mesarji prisiljeni, da niso podpisali pole, ki je krožila radi najema ledeničnih stanic. Čakali so raje rešitve neke vloge, katero je vložila celjska mesarska zadruga pri občini. (Zaradi objavljenja tedenskega izkaza?) Vendar pa jih je prisilila nastopivša vročina, da so vendar porabili ledenične stanice, ker občinski svet ni rešil vloge mesarske zadruge pred nastopom toplejšega časa. Nek mesar je poslal svojega sina z najemnimskim listom v pisarno mestne ledenice; tam je zasmehoval upravitelj klavnice Rudolf Wunsch mesarje, da jemljejo ledenico v najem. Mesarjev sin je odgovoril, da se pod temi razmerami ne bo vzelo klavnice drugo leto v najem. Nato je odvrnil mestni uslužbenec: „Potem bomo pač ledenico zaprli, saj itak doplačujemo; mesarji pa morajo priti doli ker ne smejo pustiti mesa na gorkem zraku, dosegli pa

niso ničesar, ker je danes vse ravno tako kakor je bilo včeraj in predvčerajšnjim.“ Samo uslužbene mestne občine celjske, kateri ima svoj kruh od mesarjev, si more dovoliti v takem tonu občevati s strankami, iste na najsurovejši način razžaliti in trditi, da je boljše, če se občinska naprava zapre.

Zahvaljujemo se za takega uslužbenca. Mesarji so ponovno opozorili oskrbnika (Wunscha) na snažnost v mestni ledenici, odgovor pa je bil: „Ne grem v ledenico, jaz sem bolan.“ Ali se naj zaradi tega zrak v ledenici z že gnjijočimi mesnimi koščki okuži, ker oskrbniku ni ljubo ledenice revidirati in svoje dolžnosti spolniti? Ali pa je treba tu jemati v ozir visoko stališče tega gospoda?

Celo konjsko meso se je z dovoljenjem oskrbnikovim spravilo v mestni ledenici neposredno z govejim; le takojšnji ugovori mesarske zadruge je odpravil ta pogrešek. (Lepa reč! Dober tek meščanom!)

Nek mesar je dobil z Dunaja okrog 200 kg slanine, katera pa je prišla brez oglednega lista in je torej oskrbnik ni smelo pustiti prodati. Ker je pakupil načelnik klavnicega odseka Karl Teppej 100 kg (te slanine), se je smelo to slanino, katere oskrbnikstvo ni ogledalo, odpeljati in ostali del prodati. Pogostoma morajo mesarji teleta, svinje itd. zavoljo uaknadne dostavitve oglednih listov pustiti v zadušljivi klavnici viseti po 2, 3 dni in tako trpetiškodo. Zakaj ni ostala ta slanina v klavnici do dostavitve oglednega lista? (Ja, Bauer, das ist was anderes! Teppej je obč. svetnik in mogočen gospod!) Tako draži oskrbnik mesarje, kateri ne plačujejo nikoli dovolj doklad. Zategadelj je nujno potrebno, da pošlje c. kr. namestnika komisijo v mestno klavnico, da odpravi nedostatke, ki se čim dalje bolj širijo in objednem ustavi svojevoljno postopanje oskrbnikovo.

Doživeli bomo torej v Celju še zelo čedne stvari. Ni čuda, enkrat se je moral začeti v meščanstvu samem odpor proti sedanjemu gospodarstvu. Županu Jaborneggu pa krepki: „Heil!“

— **G. dež. posl. Al. Terglav** se je pred nekaj tedni mudil v Šoštanju. Ali v visoko političnih zadevah tega ne vemo. Vemo pa, da je še sedel zvečer po 11. uri v C. gostilni. Ko so ga d. a. žili, naj govori, je vstal in spustil svoj — kandidatni govor. Mož je prišel konečno tako v ogenj, da je povedal to le „duhovitost“: „Lerar pa far, to je vse vkup en —.“ To je pa že črna nehvaležnost proti častiti duhovščini, ki se je tako zelo trudila za njegovo izvolitev!

Ljubi naš „savinski korenjak“, tako odkritosrčno ne boste smeli govoriti o duhovščini — drugače se Zdolšku. Attenederju, Gorišku in dr. Korošču ne bodo nič več „bliščali Vaši vrhovi“!

Pogreb g. prof. Ign. Pokorna. Truplo g. prof. Pokorna so v soboto dopoldan pripeljali z železnico v Ljubljano, kjer ga pokopljejo v rodbinsko rakev na pokopališče Sv. Križa.

— **Gosenice** so se pojavile letos v ogromnih množinah v Slov. goricah. V nekaterih vaseh, n. pr. okrog Male Nedelje, je drevje popolnoma suho! Začeti se bo moralo skupno uničevanje teh škodljivcev, ker če jih zatirajo le posamezniki, to ne izda mnogo in je njihovo delo navadno čisto zastonj.

— **Na Runču** se je vršil včeraj v Lipnikovi gostilni shod „Narodne stranke“, katerega se je udeležilo okrog

60 ljudi, med njimi tudi 5 „zvezarjev“, ki so nekaj zabavljali in se zamerili vsem mirnim zborovalcem. Govorilo se je o tekočih političnih in gospodarskih vprašanjih.

— **V Mariboru** so imeli včeraj srednješolsko gled. predstavo, katera pa je bila, kakor čujemo, slabo obiskana. Občinstvo torej ni nagradilo vrlim fantom truda in jim ni napravilo veselja, da bi mogli skazati lep dobiček dijaški kuhinji. — Po predstavi se je v „Narodnem domu“ repenčilo nekaj „pobožnih“ „Zarjanov“ iz Gradca, kateri so se sprli z navzočimi „Triglavani“.

— **Uboj.** V Šmartinu na Pohorju sta brata Viktor in Jože Vodenik iz krčme grede ubila sopivca delavca Trdina, ker jima ni hotel dati steklenice ruma, katero je imel s seboj. Viktor je zaprt, Jožeta pa so žandarji pustili, ker je še le 12 let star.

— **Obstreljenega** so našli minul ponedeljek v Slov. Bistrici ključavnič. pomočnika Gumzeja. Gumzej je na prsih težko ranjen in leži sedaj v graški bolnišnici. Dognalo se še le bo, je-li se je sam obstrelil ali pa ga je kdo drugi.

— **C. kr. finančna straža v Rečici.** Strankam gornjegraškega okraja se paznanja, da se vsled odloka c. kr. fin. dež. ravnateljstva v Gradcu z dne 16. t. m. broj 1294 dne 1. rožnika l. l. otvori v Rečici h. št. 8 oddelek c. kr. finančne straže za sodni in davčni okraj Gornjiograd, ter se ta izključi iz dozdajnega nadzorovalnega okraja finančne straže v Šoštanju.

— **Ustanovni občni zbor „Šoštanjanskega Sokola“.** Dne 24. t. m. se je vršil ustanovni občni zbor šoštanjanskega „Sokola“. Imenom pripravlj. odbora poročal je g. Vladko Vošnjak o zgodovini postanka, ožigosal skrajno sovražno postopanje vlade napram tej ustanovitvi in objavil, da ima društveno premoženje sedaj vrednost 786 K 90 v.

Dr. Gvidon Serbec je pozdravil kot delegat Sokolske Zveze novo društvo in razpravljal potem o nalogah in ciljih Sokola sploh in šoštanjanskega posebej.

V odbor so se izvolili sledeči bratje: Za sterosto br. Vladimir Vošnjak, za podstar. br. Volk, za načelnika br. Rebič, v odbor bratje: Kocuvan, Kramer, Lukman, Medved, Vošnjak, Pejger, za preglednika računov Čokl in Vrečko.

„Šoštanjanski Sokol“ ima vse pogoje za uspešno delovanje, ima telovadnico v gradu, orodje in izvrstnega načelnika. Želimo mu največ uspeha! Na zdar!

— **O protestnem zborovanju svobodomislecev v Gradcu** proti klerikalnim napadom na vseučilišča smo dobili daljše poročilo, katerega pa danes radi tesno odmerjenega prostora žal ne moremo objaviti.

— **V Trbovljah** napravljajo novo normalnotirno rudniško železnico, ki bodo vezala premogovnike naravnost s tirov Južne železnice. Ta rudniška železnica bo do jeseni gotova. Sedanje rampe za nakladanje premoga ob železnici se pa odpravijo.

V Gornjem gradu je bila v nedeljo, dne 10. t. m., gledališka predstava in nastop pevskega društva ter domače narodne godbe na lok. Igrali sta se enodejanki „Lokavi snubač“ in „Razstresenca.“ Obe igri ste vzbudili mnogo smeha in sta splošno ugajali. Mešan zbor „Pevskega društva“, je zapel nekaj umetnih pesmi, tako „Nazaj v planinski raj“, „Naša zvezda“ i. t. d. Pri nastopu novo ustanovljene gornjegrajske narodne godbe na lok je pokazal, kaj vse premore navdušenje in vstrajnost. Igrali so se vsi glasbeni komadi prav dobro. Podala se je tudi Volaričeva pe-

sem „Slovenskim mladenkam“ s spremljevanjem orkestra. Splošno moramo trditi, da je veselica prav dobro uspela. Prišlo je mnogo občinstva, tako, da je bila čitalniška dvorana napolnjena. Na obče zahtevanje se je ponovil ves spored v nedeljo, t. j. dne 24. t. m. popoldan.

— **Iz Škal.** Veselica, koja je priredilo „Bralno društvo“, je prav dobro in vsestransko povoljno uspela. Gled predstava je bila dovršeno igrana, za kar gre hvala glavnim vlogam piskrovezu in gostilničarju; g. Iv. Marčinku iz Braslovč in g. Mih. Stergarju iz Št. Pavla.

Slavnemu braslovškemu pevskega društvu in njega požrtvovalnim članom, ki so veselico lepo povzdignili, bodi na tem mestu izrečena prisrčna hvala, le žal, da so nas tako hitro zapustili in se morali odpeljati.

Meseca julija ali avgusta se priredi koncert s sodelovanjem „Šoštanjanske narodne godbe“ in polnoštevilnega braslovškega pevskega društva moškega in mešanega zbora.

— **Iz Dramelj.** „Slov. Gospodar“ z dne 14. maja 1908, št. 20 piše, da je bil zadnjič pri občinskih volitvah v Dramljah izvoljen v odbor Štajercijanec iz sosedne župnije. Iz druge župnije sem samo jaz podpisani izvoljen v drameljski občinski odbor. Mislim, da se bodo tudi poštene pristasi „Kmečke zveze“, ki me osebno poznajo, čudili takemu prostaškemu obrekovanju, ker sem vedno v javnosti in doma nastopal proti „Štajercu“, kot naši narodnosti škodljivemu listu.

Rad dam in obljubim 1000 K, ako se dopisnik, ki je v netenju sovraštva tako marljiv, da kar dežujejo njegovi dopisi v „Slov. Gospodarju“, potruji tudi najmanje dokazati resničnost svoje trditve, da sem „Štajercijanec“. To svoto dobi lahko tudi cerkev v Dramljah, kateri mora biti dopisnik kot katoliški duhovnik naklonjen.

Ako ne dokaže, kar trdi, ga smatram za človeka najnižje vrste, ki obrekuje in bližnjemu čast in poštenje jemlje, ne da bi mogel dokazati kar govori in piše.

Janko Iskrač (Drameljski).

— **Iz Bučečevca na Murskem polju.** Podpisani javljam s tem, da nisem v nikaki zvezi z notico, ki jo je prijavil „Slov. Gosp.“ v št. 20, ampak, da si je dovolil zlorabo mojega imena in prav neumestno šalo neki nesramni predrznež ali iz naše občine ali iz soseščine. Kar se tiče mene, sem bil in ostanem zvest načelom narodne stranke dokler in v kolikor se ista strinjajo s koristmi našega kmečkega stanu in z našimi narodnimi težnjami.

Bučevčevci na Murskem polju, dne 23. majnika 1908.

Franc Žitek,
veleposetnik in župan.

— **Iz Ormoža.** Ščipalnik na nosu, brke zavihane a la: es ist erreicht! s plavico v gumbnici, tako stopica z ošabnim korakom nek uradnik tukajšnje davkarije po mestu. Ta mož v uradnem občevanju s slovenskimi strankami noče nič vedeti o rabi slovenščine in dosledno nemško odgovarja na slovenska vprašanja, kakor bi hotel s tem izzivati slovenske davkoplačevalce. Čudno je le, od kod je ta mož zajel to svoje pristno germanstvo. Njegov oče lomi le za silo nemščino, njegova mati pa nemški v obče ne razume in sinček je tako čistokrven Nemec, kakor bi bil prišel naravnost iz teutonizirane gozda. Zares čudo, pravo čudo! Ker se je pa ta sinček veliki Teuton vender le odločil službovati v slovenskem kraju in sprejemati svojo plačo iz davkov slovenskega ljudstva, mu prav resno svetujemo, naj se za službo v slovenskih krajih tudi usposobi in

naj se nauči jezika onega ljudstva, ki ga plačuje in kateremu je dolžan služiti. Ako ga njegova predpostavljena oblastva niso poučila o dolžnostih, ki jo ima kot davčni uradnik, da s slovenskimi davkoplačevalci slovenski občuje, opozarjamo mi tem potom njega in njegove predpostavljene na to. Ne zabite gospoda, da so uradi in uradniki zaradi občinstva tukaj in ne občinstvo zaradi uradnikov in uradov. Mi vas s svojimi davki plačujemo in vi ste naši uslužbenci, zato pustite vso napihjenost, vse izzivanje in zdražbarstvo. Vi opravljajte svoje dolžnosti, vse drugo pa pustite v uradu in izven urada, sicer bomo še drugače govorili. Dovolj nam je tega.

— **Okrajna učiteljska skupščina za ormoški okraj** se vrši 8. julija t. l. pri Veliki Nedelji. Izmed običajnih točk je na dnevnem redu: 1. Referat „Kako naj ohrani ljudska šola šestdesetletni vladarski jubilej našega presvetlega cesarja v trajnem spominu? — Kako naj sodeluje zlasti na polju skrbstva in varstva otrok?“ Poročevalci gg. Šijanec, Poplatnik, Pinterič in gđc. Potrato. 2. Referat, „Katera načela je uvaževati pri reviziji učnih načrtov in kako se naj postopa pri izvršbi te revizije?“ Poročevalci gg. Kosi, Šalamun, Megla, Porekar, Rosina, Zeder ter gđc. Trstenjak in Bregant. 3. Poročilo o šolskih vrtih, oziroma drevesnicah in trsnicah ter čebelnjakih. Poročevalec g. Ivan Košar.

— **Šmartno v Rožni dolini.** Dne 8. t. m. je pogorela tukajšnjemu posestniku Andr. Kuglerju po domače Zimaherju hiša in klet; bati se je bilo velike nesreče, ker je v neposredni bližini mnogo s slamo kritih poslopj, a k sreči ni bilo vetrovno in se je v kratkem času nabralo mnogo sosedov, ki so z neutrudljivo pridnostjo omejili požar. Kako je ogenj nastal, se ne ve; najbrž so zažgali otroci. Stariši pazite na otroke!

— **Šmartno v Rožni dolini.** Dne 17. t. m. je priredilo bralno društvo pouk o umni čebelarji. Mnogo navdušenih čebelarjev se je zbralo v šolski sobi, kateri so z napeto pazljivostjo sledili govornikovim izvajanjem. Gosp. Levstik, splošno priznan ljudski govornik, je razmotrival v poljudnem govoru o pomenu in veliki koristi čebelic in čebelarji ter zabelil svoj govor z raznimi primernimi dovtipi iz domačega življenja. Da bi pa imeli poslušalci večjo korist od njegovega izvrstnega predavanja, razlagal in razkazoval je v učiteljevem čebelnjaku nove dunajske ležeče panje s potrebno pripravo, razna orodja in pripomočke za umno čebelarje. Navdušenje za čebelarstvo po novem načinu kar ni hotelo ponehati; stavila so se razna vprašanja, na katera je dobil vsak primeren in povoljen odgovor. Splošna želja se je izrazila, da bi g. Levstik kmalu zopet prišel ter nadaljeval svoja predavanja, kar je tudi drage volje obljubil.

— **Klub Savinskih kolesarjev v Žalcu** se hoče v letošnji sezoni zopet s svežo silo poprijeti svojega delovanja. Vsled tega se vabijo dosedanji člani, da vplačajo udnino za leto 1908. Prosim tudi druge prijatelje kolesarstva, da pristopijo k temu društvu.

Udnina za leto znaša 2 K — in se naj vpošlje do 30. maja na društveno vodstvo v roke podpisanega.

V Žalcu, 15. maja 1908.

Franc Perger.

— **Umrli** je na Teharjih v petek zjutraj upokojeni duhovnik g. Martin Škerbec. Pogreb se je zvršil včeraj dopoldan.

— **Vroč vrelec** so našli v Ludbriegu pod Varaždinom. Voda je slana in topla 30° C.

— **Na Ljubnem** je v gostilni Bendovi zadnje nedelje t. j. 17. t. m. vrlo dobro uspel nastop domačega moškega pevskega zbora. Ne samo domačinov se je mnogo nabralo, da na večer nisi več dobil ne stola, ne prostora, tudi Mozirjani in Gornjegranci so bili zastopani.

Od mladih pevcev skoraj nismo pričakovali tako dovršenega petja, zlasti, ker so si zbrali tudi nekatere težje zборе. A bili smo prijetno iznenadeni.

Veselica se je otvorila z narodno himno „Lepa naša domovina.“ Tej so sledili moški zbori: Aljažev „Triglav“, nadalje „U boj“, „Sveta noč“, „Na planine“ itd. Vmes so se glasile naše vedno krasne narodne pesmi.

Vsa čast neumornim pevcem, ki so se privadili pod vodstvom učitelja gosp. Sotlarja lepemu petju. Lepe pesmi gtas, seže v deveto vas in kjer lepo petje se glasi, tam hudobije ni. Le tako naprej — dragi pevci! Bodite složni in videli bodete, da nam nihče ne bo mogel nasprotovati.

Natlačeno polni prostori obširne gostilne so vam znak, da vas ljudstvo rado posluša in da je na Vaši strani.

Priredite zopet v kratkem kako veselico in še več bodete imeli poslušalcev! Dobro bi bilo, če tudi izletite kam v bližje kraje in tam nastopite. Ptica pevka rada poleti od drevesa na drevo, od grma na grm in povsod se glasi njeno lepo petje. Vse jo rado posluša. Izletite tudi vi iz trga v trg, iz vasi do vasi in narod Vas bo rad poslušal in bo upošteval vaše ubrano petje. Lepa pesem je dar božji!

—c.

— **Iz Trbovelj.** V četrtek ob četrt 6. uro zvečer smo imeli hud potresni sunek, slišalo se je bobnenje od zgoraj navzdol. V zvoniku so zapeli zvonovi. Nekaj hiš je dobilo razpoke. Ljudstvo se boji hujšega.

— **Ekskurendno šolo** otvorijo v Šokadu pri Gornjem gradu. Otroci, ki so imeli do Gornjegrada po 2 uri in več hoda, bodo imeli do ekskurendne šole le po pol do jedne ure hoda.

— **Iz Maribora.** Žalostne razmere vladajo pri c. kr. uradih v Mariboru, za katere gotovo tudi veljajo osnovni državni zakoni. V okrajnem glavarstvu, kjer imajo Slovenci nad 10-sko večino, se blišči na davkarji, carinskem uradu in finančni direkciji samonemški napis. Dr. Korošec, Pišek etc., kje ste? Pri c. kr. davkarji sta višja uradnika v pisavi nezmožna slovenščine, govorita jo pa tako, da človeka ušesa bolijo. Vrh tega služi sin jednega teh višjih uradnikov že tri leta pri istem uradu ko oče! Ravnotako sta tudi dva bratranca, ki o slovenščini toliko razumeta, ko zajec o stenografiji, že jedno leto pri istem uradu! Slovenec seveda ne sme nikdar služiti s sorodnikom pri istem uradu, niti ne sme biti nameščen v istem okraju! Gospoda Korošec in Pišek, ki tako hvalisata svoje delo za slovenski narod, za slovensko narodnost, kje sta? Ali spita? Zbudita se vendar enkrat in storita nekaj dejanjskega z prid obmejnih Slovencev in pustita „krošnjarenje“ z vžigalicami. — Naše poročilo odgovarja seveda popolnoma resnici in naj se nam tudi „uradno“ pošlje kak popravek prizadetih uradov.

— **„Cigani“ v Središču dne 17. maja.** Brez velikega hrupa in obetanja po časnikih so se predstavili v nedeljo naši samci občinstvu z novo igro: „Cigani“. Igrali so splošno jako dobro, nekateri celo izborno; tudi c. igralke moramo le pohvaliti. Čisti prebitek, ki je namenjen ubogi šolski mladini, je dosegel gotovo lepo vsotico. Sploh se mora reči, da je igra tako uspela, ker

je bila primerno izbrana. Sliši se, da prirede samci v kratkem zopet novo predstavo.

Kdor vidi naše občinstvo, ki s tako vneto obiskuje gledališke predstave, se mora nehote vprašati, ali ne bi bilo mogoče, da bi se v Središču stalno igralo vsaki mesec ali vsaj vsaki drugi mesec ali pa priredil kak koncert. Moči za gledališke predstave in za koncerte imamo dovolj, samo več delavnosti bi bilo treba in pa vstrajnosti! Uspeh ne bi izostal. Saj nas tudi sosedje od blizu in daleč radi posečajo.

Še nekaj! Dostikrat na naših manjših odrih izborno predstavljajo večje igre, na pr. „Rokovnjači“, „Deseti brat“ in druge, ki se kvečjemu ponovijo samo enkrat. Priprave, kostumi itd. stanejo ogromne vsote in rezultat je navadno — deficit. Naloga Zveze narodnih društev bi v tem slučaju bila, da vpliva na to, da prirede taki diletantje predstave v večjih krajih v okolici. Stroški in trud bi se na ta način gotovo primerno poplačali.

— **Železniški uradniki v Ptuj** že zopet nočejo znati slovenski. Dne 2. t. m. predpoldne prideta dva slovenska potnika k železniški blagajni v Ptuj in zahtevata — seveda slovenski — vozne listke „v Maribor sem in tja“. Prvemu da službujoči uradnik brez odloga zahtevano karto. Ko pa jo zahteva drugi z ravno istimi besedami, je bil uradniku — gotovo hudemu Germanu — že preveč slovenščine tako, da naenkrat ni razumel niti besedice slovenski. Ker pa potnik na noben način ni hotel govoriti nemški, je moral tolmačiti neki drugi uradnik in še le potem je dobil potnik vozni listek. Slovenec je opomnil pri tej priliki uradnika, da je dolžnost vsakogar, ki službuje kot uradnik na slovenskem ozemlju, da zna tudi slovenski. Ker je uradnik zanikal, da bi bila to njegova dolžnost, ga potnik vpraša, kaj da stori, ako ima opraviti s slovenskim kmetom, ki ne zna besedice nemški. Uradnik je trdil na to, da je to čisto nekaj drugega, ako zahteva kmet slovenski, kakor pa če stori to inteligent, ker dela zadnji to le „aus Gehässigkeit“. — Te besede so zopet jasen a žalosten dokaz, kako malo se poslužuje naše raznmništvo slovenskega jezika pri raznih uradih in da mu je narodni ponos skoro neznana stvar. Kedar bodo prišli vendar že naši izobraženci do prepričanja, da je za Slovenca sramotno govoriti in občevati z našimi uradi v drugem, kakor v slovenskem jeziku?!

Proč tedaj z vso komodnostjo in naredno mlačnostjo; bodimo zavedni in navdušeni Slovenci ne le pri čaši in kadar smo sami med seboj, ampak tudi v javnosti!

— **Za konjerejce.** Štajersko konjerejsko društvo priredi v nedeljo dne 31. maja t. l. ob 3. uri popoldne v šoli v Braslovčah zborovanje, pri katerem

bode predaval znani strokovnjak gosp. Anton Korošec, okrožni živinozdravnik, sedaj v Zagrebu, o konjereji, posebno pa o koristi pašnikov.

— **„Slovenski Gospodar“ in poslanec Roblek.** Zadnji „Gospodar“ piše, da mi (župniki) sami dobro vemo, da pogodba z Ogrsko naši avstrijski polovici ni pravična in ni treba, da Roblek vedno ponavlja. (Zakaj so pa potem poslanci dične „Kmečke zveze“ glasovali za pogodbo?) „Slov. Gosp.“ piše nadalje: „Da se je pa marsikatera krivica za nas odpravila, je tudi res“. No, — o teh „odpravljenih krivicah“ smo že dovolj pisali. Čudno je, da jih „Slov. Gospodar“ nikoli ne — našteje. Kaj pa — kmeta, ki se ne more baviti izključno s politikom, nafarbamo s splošno frazo — pa je! Saj nam itak vse verjame! Kaj pa pravi vlada in strokovnjaki o trgovski pogodbi s Srbijo, bodemo v jedni prihodnjih številkih poročali, da se bo videlo, da je vse strašenje klerikalcev s to pogodbo zares — komedija. — „Slov. Gosp.“ zopet napada Robleka za to, ker je glasoval za nujnost predloga glede splošne draginje, katero čuti prav posebno naše revnejše ljudstvo — je tudi umevno. Fajmoštri imajo dovolj denarja, Roškar in Pišek tudi drago služita; kaj jim vsi drugi mar! Da, da, ti blaženi zvezarski „kmečki“ prijatelji!

— **3000 oseb** je obolelo v Moskvi na legarju. V Petrogradu tudi boleha sila veliko ljudi na kozah, davici, škrlatici in legarju.

— **Umrli** je v brežiški župniji na Kranjskem minol teden Prešernova nečakinja Marijana Grom. Živel je kot desetletno dekle šest mesecev pri pesniku v Kranju.

— **Železnica na Dobrač.** Baron Kraigher v Celovcu je dobil dovoljenje, da zgradi žično železnico na Dobrač.

Svetovne vesti.

— **Za malo se mu je zdelo.** Ko se je mudil minul teden nemški cesar in drugi nemški knezi na Dunaju, je dobilo seveda neštivilno oseb različne rede. Predsednik avstrijske poslanske zbornice dr. Weisskirchner je dobil red ruske krone 3. razreda; ta red je jeden bolj „zadnjih“ za to se je dr. Weisskirchner odločil, da ga potom ministra zunanjih zadev vrne nemškemu poslanstvu.

— **Zanimiva interpelacija.** Belgijski socialni demokratje bodo v belg. državnem zboru interpelirali ministerskega predsednika zaradi tajnega zakona kralja Leopolda z baronico Vaughan, ki živi na Francoskem. Bila je rojena hčerka nekega vratarja, a se je kralju dopadla tako, da jo je povzdignil v baronico in živi z njo v tajnem zakonu.

— **Kneza Eulenburga,** katerega zasleduje sedaj dvoje sodišč zaradi krive prisege, monakovsko, ker je nekega Ernsta napeljeval k krivi prisegi, in berlinsko. Ko knez ozdravi, ga odpeljejo v moabitski preiskovalni zapor v Berlinu. Tako daleč je prišlo z nekdanjim prijateljem nemškega cesarja

Kmetska posestva na Štajerskem.

1. 73 oralov z velikim stanovališčem in hlevom (10 glav živine), gozda s črnim lesom je 60 oralov, cena 28.000 K. To posestvo leži v konjiškem okraju na Pohorski planini.

2. 146 oralov, 25 oralov travnikov in njiv, drugo je gozd (šuma) s črnim lesom. Stanovališče in hlevi v dobrem stanu, 2 žagi, jedna s cirkularjem, cena 80.000 K. To posestvo leži v ribniškem okraju pri Mariboru 2 ure od južne železnice na Pohorski planini.

3. 112 oralov samega črnega lesa, cena 80.000, na Pohorski planini pri Mariboru, 3 ure od južne železnice.

4. 59 oralov, ki odpade na travnike 13 oralov, vinograda 3 orale, njiv, 4 orale, velika nova zidana hiša in hlevi, 1 uro od Poljčan ob južni železnici cena 40.000 kron.

Tudi so tukaj druga večja posestva pa tudi novonapravljeni vinogradi na prodaj. Popraša se pismeno na:

325 3-1

„Posestvaprodayalec“ (Postfach 63) Celje.

Viljema! In še se govori o deželi „der Gottesfurcht und frommen Sitte.“

— Vlom v poštni urad. V pošt-nem uradu v Bistrici na Nižjem Avstrijskem so minul ponedeljek ponoči vlomili tatovi in odnesli nekaj tisoč kron trdega denarja ter vse poštne vrednotaice.

— Stavka voznikov v Pragi. Stavkujoči vozniki v Pragi so priredili zadnji ponedeljek demonstracijski obhod, tekom katerega je prišlo do spopadov s policijo. Ta je napadla demonstrante z golimi sabljami in je tudi streljala. Neka ženska je težko ranjena. — Ker so v torek demonstrirali tudi narodno-socijalni delavci proti Nemcem, je bilo v Pragi nemira dovolj.

— Za spomin na cesarjevo šest-desetletnico dobe vsi javni in vojaški državni uslužbenci jednak jubilejni križec.

Loterijske številke.

Trst, dne 23. maja 1908: 71, 36, 84, 34, 10.
Linc, „ „ „ 64, 11, 54, 9, 36,

Prodajalka

dobro izurjena v trgovini mešanega blaga in večja slovenskega in nemškega jezika se sprejme v trgovini mešanega blaga 3-2

Slavinec & Šeleker
Šmartno pri Litlji, Kranjsko.

Sprejemem takoj učenca

za mizarsko obrt **M. Pernovšek**, mizarski mojster, Celje, Brunnen-gasse št. 7. 318 3-2

Spreten pisar

zmožen slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi se takoj sprejme v stalno službo.

C. kr. okrajno glavarstvo v Celju.
323 2-2

Sprejme se čvrst

deček

14 let star, zmožen slovenskega in nemškega jezika za večjo trgovino. Biti mora pošteni starišev. Ponudbe pod „E 100“ na upravnishstvo „Domovine“. 312 6-4

Vabilo na

izvanredni občni zbor

„Posojilnice v Rajhenburgu

registrovane zadruga z neomejeno zavezo“

ki se boče vršil

v nedeljo, dne 31. maja 1908, ob 3. uri popoldne v združnih prostorih s sledečim dnevnim redom:

1. Sprememba pravil.
2. Čitanje revizijskega poročila Zveze ter ukrepi vsled istega.
3. Slučajnosti.

Načelstvo.

316 3-3

Iščem

poslovodjo

za svojo trgovino mešanega blaga v Kranju (Gorenjsko). V pošteve pridejo edino le osebe, katere imajo za ta posel popolno zmožnost in so bile v tej lastnosti eventualno že drugod nastavljene. Potrebno je tudi znanje slovensčine in nemščine v govoru in pisavi, izvedenost v korespondenci in knjigovodstvu. V dotičnih ponudbah naj navede dosedanje delovanje, čas istega in pri komu, dan vstopa in plačilni zahtevek. Nadalje

blagajničarko

za mojo trgovino z železino „Merkur“ v Celju.

Peter Majdič, Celje.

Bencin-motor

20 HP.

samo štiri mesece v porabi, izvrstno ohranjen se vsled nabave električne moči po ceni proda. Vprašanja na **železnarno A. Pogačnik**, 320 Ruše pri Mariboru. 3-2

Naznanilo

Kdor hoče kupiti in prodati dobičkanosna posestva v lepih okrajih blizu cest in tik cest, različnih velikosti in cen od 6000 do 40000 K v ugodnih plačilnih obrokih po primernih razmerah vrednosti in izbrana boljša zemljišča in poslopja za katere prevzame posredovanje **Rok Lončar**, posestnik v Ivenci, pošta Vojnik, okraj Celje. Ako pa kdo hoče prodati kako boljše posestvo, naj se pismeno naznani. 313 5-4

Savinski liker

preiskan in preizkušen na ces. kr. poljedeljskem preizkuševališču na Dunaju.

Savinski liker

je pripravljen iz planinskih in gorskih zelišč, ter se priporoča kot krepični napoj v zdravstvene namene. Lastnik znamke

VINCENC KVEDER Žalec v Savinski dolini, Stajersko.

13 130-53

Nova vinska postava

v obliki plakata dobiva se v

Zvezni trgovini v Celju

Cena 60 vinarjev, po pošti 70 vinarjev. Znesek se pošlje po nakaznici ali v znamkah.

Novi lovski zakon

je ravnokar izšel, cena kartoniranemu izvodu K 1.20, po pošti K 1.30. Založila Zvezna trgovina v Celju.

Vozičke

za otroke, korbe in kovčege za potovanje, taške za v roko, palice, dežnike in galošne, priporoča

P. Kostič v Celju.

Velika manufakturna trgovina
Karol Vanič, Celje, Nar. dom.

Moderno volneno in sukneno blago
~ v vseh barvah in kakovostih. ~

Perilno blago v velikanski izbiri.
~ Izključno nizke cene. ~